

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

L'avinguda dels misteris narratius de John Irving

PERFIL

ÉS UN DELS AUTORS MÉS POPULARS DE LES LLETRES NORD-AMERICANES GRÀCIES A 'EL MÓN SEGONS GARP', 'UNA DONA DIFÍCIL', 'FINS QUE ET TROBI' I 'EN UNA SOLA PERSONA'. ARA PRESENTA LA SEVA CATORZENA NOVEL·LA

DAMIÀ ALOU

L'última novel·la de John Irving ens presenta, com sol ser habitual en l'autor, un protagonista singular que s'ha creat, com a persona i com a personatge, en unes circumstàncies excepcionals. A *L'avinguda dels Misteris* ens trobem amb en Juan Diego, un escriptor d'origen mexicà que fa quaranta anys que viu als Estats Units, concretament a Iowa City, on ha desenvolupat tota la seva carrera de novel·lista i professor universitari. Des del principi –i això és important en la història– se'ns diu que la seva experiència mexicana i l'americana han perdurat sempre separades, sense cap punt en comú. El nostre escriptor afirma que ha tingut dues vides separades i paral·leles: una infantesa i primera

adolescència a Mèxic –no hi ha tornat mai– i una segona vida a l'Oest Mitjà. I val a dir que l'origen d'en Juan Diego es d'allò més insòlit: nascut a Oaxaca, vivia en una barraca de Guerrero, una colònia de famílies que treballaven a l'abocador, als anys 70. Allà era el que s'anomenava un *niño de la basura*, un dels nens que treballaven amb els seus pares i s'encarregaven de separar el vidre, l'alumini i el coure. Ell i la seva germana, la Lupe, són fills d'una prostituta i dona de fer feines a temps parcial –les dues coses, esclar–. Tots dos tenen alguna cosa que els fa destacar: ella és capaç de llegir els pensaments dels altres i en Juan Diego és un nen que ha après a llegir sol amb els llibres que ha anat recollint a l'abocador.

Una altra particularitat el marcarà de per vida: de petit l'atropellà de manera accidental la camioneta del seu padrastre i el deixarà esguerrat. Aquesta és una de les vides de l'autor que es despleguen a les pàgines d'aquest llibre. L'altra, la vida americana, comença quan en Juan Diego viatja a les Filipines convidat per un exalumne seu, un catòlic practicant amb qui mantindrà enceses discussions sobre temes religiosos –la fe, el Papa– o temes dels quals s'ha apropiat la religió –els anticonceptius, les relacions sexuals, l'avortament–. Però no avancem esdeveniments, perquè en Juan Diego encara trigarà mitja novel·la –unes tres-centes pàgines– a arribar on viu el seu exalumne. En aquestes pàgines, a part d'evocar el seu passat a l'abocador i recordar tots els que el van ajudar, coneixerà dues americanes, la Miriam i la Dorothy, mare i filla respectivament, amb les quals mantindrà relacions sexuals durant i després del viatge, indistintament,

L'AVINGUDA DELS MISTERIS
JOHN IRVING
EDICIONS 62
TRADUCCIÓ D'ALBERT NOLLA
608 PÀG./22,90 €

i amb les quals compartirà diverses aventures més o menys gracioses, fins a arribar al seu destí final.

Un viatge iniciàtic

No revelaré el desenllaç, tot i que el mateix Irving l'ha explicat per la ràdio el matí que escrivia aquesta ressenya i ha dit a l'entrevista que el primer que escriu dels seus llibres és sempre el final, invariablement la primera frase. Sí que puc dir que acaba a Manila, davant de la imatge de Mare de Déu de Guadalupe, una imatge portada d'Espanya el 1604. Potser podríem dir que es tracta d'una mena de viatge iniciàtic en què en Juan Diego, quan entra en contacte amb la realitat filipina, reviu de manera més profunda que mai les ferides de la seva infantesa. O potser podríem dir que el llibre tracta dels nens desvalguts del món i de com els que tenen sort poden fugir de les condicions més miserables i fer-se una nova vida. O potser tracta del procés creatiu de la mateixa novel·la i com es conforma a partir dels records de l'autor. O potser tracta de la tolerància i de la seva enemiga clàssica, la religió, que, segons una frase de Jeanette Winterson que en Juan Diego subratlla, "està a mig camí entre la por i el sexe". O potser ens adverteix dels perills d'abusar de la Viagra –és bo saber-ho–. No hi podria posar la mà al foc, perquè, igual que gairebé en totes les novel·les d'Irving, funciona per acumulació de fets i detalls sotmesos a una fèrria estructura, que l'autor fa lliscar amb la seva prosa sòbria i previsible sense que s'endeveni un tema concret, un centre al voltant del qual es trenin els fets per donar lloc al que en podríem dir un sentit. Igual que passa amb moltes novel·les de Dickens, ens és molt difícil dir de què va. Potser, només, de la vida. ♦♦

EL LLIBRE D'IRVING FUNCIONA PER ACUMULACIÓ DE FETS I DETALLS SOTMESOS A UNA FÈRRIA ESTRUCTURA QUE L'AUTOR FA LLISCAR AMB PROSA SÒBRIA I PREVISIBLE

FRANCESC MELCION

Periodisme de transició

JAUME CLARET

La informació és una palanca co-bejada en qualsevol context polític, fins i tot en moments convulsos com el tardofranquisme i la Transició. Bona part de les memòries de Wifredo Espina es dediquen, precisament, a retratar un moment d'especial efervescència periodística, quan la dictadura no acabava de desaparèixer i la democràcia de néixer. Un període en què calia "escriure entre línies perquè et llegissin també entre línies", segons recorden amb nostàlgia –i un cert acriticisme– els seus protagonistes.

Eren els anys daurats d'*El Correo Catalán*, quan, de la mà d'Andreu Roselló i Manuel Ibáñez Escofet, aquell periòdic centenari, tradicionalista i conservador va mutar fins a convertir-se en el segon diari de Catalunya, amb una redacció compromesa i un creixent biaix pro oposició. Aquest *prestigi* atrauria l'atenció del govern –en forma de censura i sancions– i d'alguns actors de l'antifranquisme com Jordi Pujol, amb una trajectòria com a editor (també a la revista *Destino*) caracteritzada per l'intervencionisme extrem i el fracàs empresarial.

Oficialment, el dirigent nacionalista entraria a l'accionariat el 1974 per sortir-ne en accedir a la Genera-

litat. Però, en realitat i per persones interposades, la seva entrada ja s'havia produït abans i es perllongaria –il·legalment i amoralment– fins al seu segon mandat com a president. No és l'únic *encàrrec* d'Espina contra el duet Prenafeta-Pujol. També sobre ells fa recaure la desaparició del pioner Centre d'Investigació de la Comunicació per la seva excessiva independència.

Quan volien silenciar-me és un llibre de memòries personals, anècdotes diverses i notes disperses, no sempre ben jerarquizades però gairebé sempre interessants. Per exemple, Espina fa una sentida reconstrucció de la infantesa en un Vic de postguerra. L'autobiografia ressegueix les se-

QUAN VOLIEN SILENCIAR-ME
WIFREDO ESPINA
PAGÈS EDITORS
306 PÀG./18 €

ves vicissituds professionals com a advocat novell, com a periodista a Madrid i com a ajudant a la càtedra del mític Manuel Jiménez de Parga; abans no va desembarcar al periodisme d'opinió del *Correu*, primer, i *La Vanguardia Española*, després.

El caràcter íntim es recupera a la part final, arran del terrible accident que té el 1971. Aquí, el relat sobre les seqüeles es combina amb la petita història de la professió: de la regulació del secret professional i la clàusula de consciència des de l'Associació de la Premsa fins a la desaparició de la *Hoja del Lunes* el 19 d'abril del 1982. Aquell fet marca la cesura imaginària entre el vell periodisme i els nous mèdia. ♦♦